

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH OCENY ADEKWATNOŚCI

TYTUŁ INICJATYWY	Ocena adekwatności unijnej architektury bezpieczeństwa energetycznego
WIODĄCA DG ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	Dyrekcja Generalna ds. Energii, Dział B4 – Bezpieczeństwo i ochrona w zakresie energii
PRAWDOPODOBNY RODZAJ INICJATYWY	Ocena adekwatności
ORIENTACYJNY TERMIN	I kwartał 2025 r.
INFORMACJE DODATKOWE	https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/security-electricity-supply_en https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/security-gas-supply_en

A. Kontekst polityczny, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny
<p>Europejska polityka energetyczna ma na celu zapewnienie wszystkim Europejczykom przystępnej cenowo, bezpiecznej i zrównoważonej energii. Bezpieczeństwo energetyczne jest zatem jednym z trzech celów polityki energetycznej, obok przystępności cenowej i zrównoważenia środowiskowego, oraz jednym z pięciu wymiarów unii energetycznej. Niektóre znaczące wydarzenia sprawiły, że bezpieczeństwo energetyczne ponownie stało się priorytetem programu politycznego. Po pierwsze, kryzys energetyczny w latach 2022–2023 spowodowany niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną agresją wojskową Rosji wobec Ukrainy; po drugie, plan stopniowego uniezależnienia UE od importu energii z Rosji, a po trzecie, szybko zmieniająca się sytuacja geopolityczna (np. konflikty i naruszenia praw człowieka na Bliskim Wschodzie), stan klimatu (np. częściej występujące ekstremalne zdarzenia pogodowe) i gospodarki (np. konkurencja gospodarcza z innymi głównymi blokami) sprawiły, że bezpieczeństwo energetyczne ponownie znalazło się na pierwszym miejscu programu politycznego, co z kolei doprowadziło do szeregu postulatów działań w zakresie polityki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podczas negocjacji w sprawie pakietu dotyczącego rynków wodoru i gazu zdekarbonizowanego Parlament i Rada wezwały do głębszej rewizji rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu; • 22 marca 2024 r. Rada Europejska podkreśliła pilną potrzebę zwiększenia i skoordynowania gotowości wojskowej i cywilnej oraz zwróciła się do Komisji o „zapropozowanie działań mających na celu wzmocnienie gotowości i reagowania kryzysowego na szczeblu UE”⁽¹⁾; • w konkluzjach z dnia 30 maja w sprawie infrastruktury sieci elektroenergetycznej Rada zwróciła się do Komisji o „przeprowadzenie ukierunkowanego przeglądu legislacyjnego w celu dalszego wzmocnienia unijnej architektury dostaw energii elektrycznej w perspektywie długoterminowej”⁽²⁾. <p>Ponadto w swoim sprawozdaniu z kwietnia 2024 r. Enrico Letta wezwał również do „systemowego przeglądu ram bezpieczeństwa dostaw gazu”⁽³⁾.</p>

⁽¹⁾ <https://www.consilium.europa.eu/media/70903/euco-conclusions-2122032024-pl.pdf>.

⁽²⁾ W szczególności Rada zwróciła się do Komisji o skoncentrowanie się „na gotowości na wypadek zagrożeń, przy jednoczesnym uwzględnieniu ostatnich wydarzeń i wniosków wyciągniętych z kryzysu energetycznego, rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, zagrożeń klimatycznych i mało prawdopodobnych scenariuszy zakładających znaczne skutki”.

⁽³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3i24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>. W szczególności zalecono w nim „uwzględnienie nowych realiów rynku LNG i promowanie większej solidarności w przypadku kryzysu. Przegląd ten musi również obejmować rolę przyszłych czystych gazów, takich jak wodór”.

Przegląd unijnych ram bezpieczeństwa energetycznego przyczyni się również do realizacji priorytetów przedstawionych w wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029, takich jak budowa Czystego Ładu Przemysłowego i unii gotowości.

Cel i zakres

UE posiada już kompleksową, choć podzieloną sektorowo, architekturę bezpieczeństwa energetycznego. W szczególności **rozporządzenie (UE) 2017/1938 w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu** oraz **rozporządzenie (UE) 2019/941 w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej** stanowią kluczowe filary gotowości, bezpieczeństwa dostaw i odporności UE na ewentualne kryzysy energetyczne.

W **planie REPowerEU** oraz w rozporządzeniach wprowadzających tymczasowe środki nadzwyczajne na podstawie art. 122 ust. 1 TFUE w czasie kryzysu energetycznego wyeliminowano pewne niedociągnięcia tych ram.

Rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu i rozporządzenie w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej obowiązują odpowiednio od 2017 r. i 2019 r., co oznacza, że upłynęło wystarczająco dużo czasu na dokonanie oceny adekwatności w celu określenia – z jednej strony – synergii w obrębie tych ram legislacyjnych, a z drugiej strony – na strukturalne uwzględnienie wniosków wyciągniętych z kryzysu związanego z COVID-19 i kryzysu energetycznego, a także zmieniającej się sytuacji w związku z transformacją energetyczną.

Celem oceny adekwatności jest w szczególności ocena skuteczności, wydajności, spójności, adekwatności i unijnej wartości dodanej wyżej wymienionych rozporządzeń. W szczególności ocena adekwatności umożliwi Komisji ocenę funkcjonowania unijnej architektury bezpieczeństwa energetycznego podczas kryzysu energetycznego oraz wsparcie przejścia na czystą energię, a także określenie ewentualnych niedociągnięć oraz synergii i wzrostu wydajności w obrębie ram legislacyjnych. Mogłoby to być korzystne w kontekście realizowanej integracji sektorów, a także zmniejszyć obciążenie administracyjne. W ocenie przeanalizowana zostanie również współpraca z sąsiadami, w szczególności z umawiającymi się stronami Wspólnoty Energetycznej.

Oprócz oceny dotychczasowego funkcjonowania unijnej architektury bezpieczeństwa energetycznego, w ocenie adekwatności analizuje się również jej dalszą adekwatność, biorąc pod uwagę dynamiczne zmiany zachodzące w systemie energetycznym UE. Na przykład dekarbonizacja i elektryfikacja systemu energetycznego mogą stworzyć nowe możliwości, ale również przynieść nowe wyzwania: bardziej rozproszone i zdecentralizowane wytwarzanie energii, zwiększona koncentracja wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o większej zmienności wydajności oraz podatność krytycznej infrastruktury energetycznej na łąkę żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka. Zwiększona integracja międzysektorowa i transgraniczna może również wiązać się z nowymi wyzwaniami i zagrożeniami (zwiększone prawdopodobieństwo występowania awarii kaskadowych), a także z ewentualnymi korzyściami dla bezpieczeństwa energetycznego.

B. Lepsze stanowienie prawa

Strategia konsultacji

W okresie od sierpnia do listopada 2024 r. przewiduje się 12-tygodniowe **konsultacje publiczne** we wszystkich językach urzędowych UE. Konsultacjom publicznym będą towarzyszyć spotkania z zainteresowanymi stronami za pośrednictwem specjalnych forów w celu gromadzenia doświadczeń w bardziej ukierunkowany sposób, na przykład za pośrednictwem **grup ekspertów Komisji** (Grupa Koordynacyjna ds. Energii Elektrycznej i Grupa Koordynacyjna ds. Gazu).

Aby uzyskać wystarczający odzew w odpowiedzi na kwestionariusz przygotowany na potrzeby konsultacji publicznych, zaplanowano wiele działań informacyjnych (np. kontakty z grupami ekspertów, komunikat prasowy, korzystanie z mediów społecznościowych itp.). Chociaż można oczekiwać udziału podmiotów najbardziej zainteresowanych polityką bezpieczeństwa energetycznego UE, głównym celem tych działań informacyjnych jest zapewnienie zaangażowania niedostatecznie reprezentowanych zainteresowanych stron, na które polityka ta ma mniej bezpośredni wpływ lub które są nią w mniejszym stopniu zainteresowane, takich jak obywatele UE i organizacje pozarządowe.

Zgodnie ze strategią Komisji Europejskiej w zakresie lepszego stanowienia prawa, polegającą na ocenie polityki w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę, zachęcamy również naukowców, organizacje akademickie, ośrodki analityczne i stowarzyszenia naukowe dysponujące wiedzą fachową w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego do przedkładania odpowiednich opublikowanych i wstępnych badań naukowych, analiz i danych. Szczególnie interesują nas opinie podsumowujące obecny stan wiedzy w odpowiednich dziedzinach.

Powody prowadzenia konsultacji

Zgodnie z polityką Komisji opartą na dowodach niniejsze zaproszenie do zgłaszania uwag ma na celu zapewnienie zainteresowanym stronom i obywatelom możliwości przekazania uwag na temat obecnej architektury bezpieczeństwa energetycznego UE oraz na temat potencjalnych problemów, a także ulepszeń lub dodatkowych elementów, które można by w niej wprowadzić. Ponadto zawiera ono kwestionariusz o uporządkowanej strukturze z terminem udzielenia odpowiedzi w ciągu 12 tygodni, szereg pytań zamkniętych i kilka pytań otwartych, tak aby umożliwić zainteresowanym stronom i obywatelom swobodne wyrażanie swoich poglądów.

Grupa docelowa

Celem zaproszenia do zgłaszania uwag jest uzyskanie opinii szerokiego grona zainteresowanych stron, zarówno działających w dziedzinie energii/bezpieczeństwa energetycznego/obrony i bezpieczeństwa, jak i tych, które nie zajmują się tymi zagadnieniami na co dzień.

Gromadzenie danych i metodyka

W ocenie adekwatności wykorzystane zostaną w szczególności informacje i dane z oceny skutków z 2016 r. towarzyszącej wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu (SWD(2016) 25 final), z oceny skutków z 2016 r. towarzyszącej wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń (SWD(2016) 410 final), a także ze sprawozdań Komisji dotyczących przeglądu stosowania rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu (COM(2023) 572 final), wybranych aspektów dotyczących magazynowania gazu (COM(2024) 89 final), funkcjonowania skoordynowanych środków zmniejszających zapotrzebowanie na gaz (COM(2024) 88 final) oraz przeglądu rozporządzenia w sprawie solidarności (COM(2023) 547 final).

Ocena adekwatności zostanie również oparta na zbliżającej się aktualizacji ogólnounijnej symulacji bezpieczeństwa dostaw gazu, która ma zostać przeprowadzona przez ENTSOG do końca 2024 r., zgodnie z art. 7 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu (informacje na temat poprzedniej edycji symulacji można znaleźć [tutaj](#)). W ocenie adekwatności można również uwzględnić perspektywy sezonowe i prognozy ERAA opracowane przez ENTSO-E, a także najnowsze scenariusze dziesięcioletniego planu rozwoju sieci. Roczne sprawozdania Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) dotyczące monitorowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w UE, przewidziane w art. 15 rozporządzenia w sprawie ACER⁴, mogą być również być źródłem informacji ilościowych i jakościowych.

W stosownych przypadkach wewnętrzne działania w zakresie modelowania, z udziałem ekspertów ze Wspólnego Centrum Badawczego Komisji (JRC) i innych służb, mogą zostać uwzględnione w ocenie ilościowej. Ponadto służby Komisji, w szczególności przy wsparciu JRC, będą również prowadzić badania źródeł wtórnych w celu gromadzenia danych i informacji pochodzących z publikacji akademickich, publicznych sprawozdań opracowanych przez uznane podmioty, a także ze specjalistycznych baz danych.

Niniejsze zaproszenie do zgłaszania uwag powinno przyczynić się do zgromadzenia większej ilości informacji i wiedzy w zakresie wdrażania rozporządzenia w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej, a w szczególności również w zakresie jego powiązań z rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu.

---

⁴ Rozporządzenie (UE) 2019/942.